

Így élték meg a magyarok a hőséget - a következő nyárra már az épületeinket is fel kellene készíteni

A nagy társasházakban élők több mint 60 százaléka elégedetlen otthona nyári hőmérsékletével, miközben éppen ők próbálnak a legtöbbféleképpen védekezni a hőség ellen. Egy országos, 1496 fős felmérés szerint a nyári komfort nemcsak azon múlik, mit tesznek a lakók, hanem azon is, mennyire árnyékolható, átszellőztethető és hűthető maga az épület. A nyári forróság emléke még elég közeli ahhoz, hogy érdemes legyen levonni a tanulságokat, és időben elkezdni a felkészülést a következő nyárra: Dr. Szagri Dóra és Dr. Szalay Zsuzsa, a BME Építőanyagok és Magasépítéstan Tanszék kutatói a kutatás adataira támaszkodva mutatják meg, min lenne érdemes változtatni az otthonainkban és a településeinkben.

A nyári hőség Magyarországon egyre kevésbé néhány szélsőséges nap problémája. Míg 1961–1990 között évente átlagosan 14,6 olyan nap volt, amikor a maximum-hőmérséklet meghaladta a 30 °C-ot, 2021–2025 között már 46,2. A legalább három egymást követő, 25 °C feletti napi középhőmérsékletű naphból álló hőhullámok éves átlaga ugyanezen időszakok között 2 napról 16,6 napra nőtt.

De az időjárási adatokból még nem derül ki, hogyan éljük meg mindezt a saját otthonunkban. Ezt vizsgálta az 1496 felnőtt bevonásával készült, kor és nem szerint reprezentatív országos online felmérés. A kutatás nem a lakások tényleges hőmérsékletét mérte, hanem azt, mennyire elégedettek az emberek otthonuk nyári hőviszonyaival, milyen panaszaik vannak, és milyen módszerekkel próbálnak alkalmazkodni.

A nagy társasházakban próbálkoznak a legtöbbet

A válaszadók közel fele valamilyen mértékben elégedetlen volt otthona nyári hőmérsékletével, de az épülettípusok között nagy különbségek mutatkoztak. A családi házakban élők 29,4 százaléka, a kisebb társasházak lakóinak 39,9 százaléka, a tíz vagy több lakásos épületekben élőknek viszont már 61,3 százaléka volt elégedetlen. A falvakban élők 71 százaléka elégedett volt, Budapesten azonban csak 44 százalék. A különbséget nem önmagában a településméret magyarázza: szerepe van a sűrűbb beépítésnek, a városi hőszigetethatásnak, a tájolásnak, a szellőztethetőségnek és az épületállománynak is.

A panelépületek lakói számoltak be a legalacsonyabb elégedettségről, míg a 2006 után épült házak általában kedvezőbb eredményt értek el. Ugyanakkor néhány 1945 előtti, nagy hőtároló tömegű épületben – például vályogházakban – szintén jobb nyári komfortról számoltak be. Vagyis nem egyszerűen az számít, hogy új vagy régi házban élünk: az árnyékolás, a hőszigetelés, a légmozgás, a tájolás és a hűtési lehetőségek együtt alakítják a hőérzetet.

Különösen beszédes, hogy a nagy társasházak lakói és a budapestiek átlagosan több alkalmazkodási módszert használtak, mégis elégedetlenebbek voltak. A tíz vagy több lakásos épületekben élők jellemzően hat, a kisebb épületek lakói öt módszerrel próbálkoztak rendszeresen. Ez arra utal, hogy az egyéni alkalmazkodás lehetőségeinek maga az épület is határt szabhat.

A hőségriasztás önmagában kevés

A hőhullámok veszélyét a válaszadók túlnyomó többsége érzékeli: 72,7 százalék komoly, további 22,4

százalék valamennyire súlyos problémának tartotta őket. A figyelmeztetés azonban sokszor nem változtatja meg a mindennapi viselkedést. A megkérdezettek felének napi tevékenységét egyáltalán nem befolyásolta a hőségriasztás, jelentős változtatásról pedig mindössze 19,1 százalék számolt be. A kutatók szerint ezért az általános veszélyjelzésnél többre van szükség.

Hasznosabb lehet az olyan tájékoztatás, amely konkrétan megmondja, mikor érdemes árnyékolni vagy szellőztetni, hol található hűtött közösségi tér, illetve kikre érdemes különösen figyelni. Más tanácsokra van szüksége egy egyedül élő idős embernek, egy kisgyermekes családnak, egy tetőtéri lakás lakójának vagy annak, aki kültéren dolgozik. A felmérésben azok, akik ténylegesen reagáltak a riasztásokra, több alkalmazkodási módszert is használtak.

A következő nyárra most kell felkészülni

A hőség elleni alkalmazkodást nem akkor kell elkezdni, amikor már megérkezett a következő forró időszak. Az előttünk álló hónapok lehetőséget adnak arra, hogy végiggondoljuk azokat az épület- és településszintű beavatkozásokat, amelyek jövő nyáron valóban csökkenthetik a hőterhelést.

A felújításoknál ezért nem elegendő kizárólag a téli hőveszteséget csökkenteni. A nyári viselkedést is figyelembe kell venni: a hőszigetelést megfelelő külső árnyékolással, jól szabályozható szellőztetéssel és szükség esetén hatékony hűtéssel érdemes együtt kezelni. Elsőként azokat a szerkezeteket és helyiségeket érdemes vizsgálni, ahol a legnagyobb a napsugárzási terhelés, például a tetőtéri, felsőszinti, illetve erősen benapozott lakásokat. Az ablakok cseréjénél nemcsak a téli hőszigetelő képesség, hanem az üvegezés „napenergia-áteresztése” és az árnyékolhatóság is fontos. A nagy társasházakban külön figyelmet igényelnek azok a lakások, amelyek csak egy homlokzatra nyílnak, mert ezeknél a természetes visszahűtés lehetősége korlátozott. Ilyen helyeken a biztonságos éjszakai szellőztetés kialakítása, a ventilátorokkal segített légmozgás vagy energiahatékony gépi hűtés nagyobb szerepet kaphat.

Az épület környezete is számít: a lombos fák és más zöldfelületek árnyékolással és párologtatással mérsékelhetik a hőterhelést. A nagy társasházakban élők helyzete célzott felújítási programokat is indokolhat, amelyek a hőszigetelés mellett az árnyékolásra, a szellőztetésre és a hűtésre is kiterjednek. Emellett elérhető hűtött közösségi terekre és olyan hőségriasztásokra van szükség, amelyek a veszély jelzése mellett konkrét cselekvési lehetőségeket is mutatnak.

A klímaváltozással egyre több olyan napra számíthatunk, amikor otthonunk hőmérséklete már nemcsak a komfortunkat, hanem az egészségünket is befolyásolja.

„A kutatás legfontosabb üzenete ezért nem az, hogy az emberek nem tesznek eleget a hőség elleni küzdelemben. Sokszor már most is mindent megtesznek, amit az otthonuk megenged. A következő lépés az, hogy maguk az épületek is több lehetőséget adjanak a biztonságos alkalmazkodásra” – zárják [Másféllokon megjelent cikküket](#) a kutatók.

Sajtókapcsolat:

- Dr. Szagri Dóra kutató
- BME Építőanyagok és Magasépítéstan Tanszék
- szagri.dora@emk.bme.hu

Eredeti tartalom: Másféllok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=33321>